

PLÁN PÉČE

O PŘÍRODNÍ PAMÁTKU

SLAVKOVICKÉ LOUKY

na období

2018 – 2027

Juniperia, z.s.

říjen 2018

1 Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1548
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Slavkovické louky
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Okresní úřad Český Krumlov
číslo předpisu:	(bez čísla)
datum platnosti předpisu:	27.05.1992
datum účinnosti předpisu:	27.05.1992

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Jihočeský
okres:	Český Krumlov
obec s rozšířenou působností:	Český Krumlov
obec s pověřeným obecním úřadem:	Horní Planá
obec:	Černá v Pošumaví
katastrální území:	Černá v Pošumaví

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
CPARC	PK	DRUPOZ_NAZ	využití	LV	VYMERA	plocha
809/6		lesní pozemek		15	45857	45848
809/5		lesní pozemek		10001	34689	34677
815/1		trvalý travní porost		10002	23007	21093
1093/1		trvalý travní porost		10002	69159	19729
809/12		lesní pozemek		10001	16657	16657
808/7		trvalý travní porost		10001	13651	13568
808/1		trvalý travní porost		140	25047	12447

815/3		trvalý travní porost		10002	6766	6738
808/4		lesní pozemek		140	6092	6092
808/2		lesní pozemek		140	4894	4746
815/2		ostatní plocha	jiná plocha	10002	3040	2810
1084/6		trvalý travní porost		10002	118815	2605
805/1		lesní pozemek		10001	105517	2466
808/6		lesní pozemek		10001	2103	2103
808/9		lesní pozemek		10001	1451	1451
805/5		lesní pozemek		15	6923	1230
1091/2		lesní pozemek		15	1069	1069
817/1		lesní pozemek		10001	9095	935
816		lesní pozemek		10001	1437	860
802		lesní pozemek		10001	1099	783
809/8		lesní pozemek		10001	712	712
1093/9		trvalý travní porost		10001	4289	617
808/5		lesní pozemek		15	549	549
821		lesní pozemek		10001	82168	508
814/3		ostatní plocha	ostatní komunikace	10001	1983	497
809/2		lesní pozemek		140	547	445
809/11		lesní pozemek		15	225	225
1090		lesní pozemek		15	1963	192
811/4		ostatní plocha	ostatní komunikace	10001	1090	168
815/4		lesní pozemek		15	132	132
808/3		lesní pozemek		10001	109	109
809/7		lesní pozemek		15	76	75
809/13		lesní pozemek		968	65	65

811/1		ostatní plocha	ostatní komunikace	10001	562	60
809/14		lesní pozemek		10001	40	40
810/1		lesní pozemek		10001	1301	32
1091/1		lesní pozemek		15	30	30
1091/3		lesní pozemek		15	26	26
809/10		lesní pozemek		10001	21	21
811/5		ostatní plocha	ostatní komunikace	15	119	15
1095		ostatní plocha	ostatní komunikace	10001	4754	10
811/7		ostatní plocha	ostatní komunikace	10001	351	8
811/6		ostatní plocha	ostatní komunikace	15	17	8
805/3		lesní pozemek		15	32899	3
Celkem						202454

Údaje o výměrách jednotlivých parcel uvnitř ZCHÚ byly získány překryvem vektorové vrstvy katastru nemovitostí s vektorovou vrstvou hranice ZCHÚ a výpočtem výměry v programu ArcMap.

Ochranné pásmo

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č.114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	12,21	7,50		
vodní plochy	0,00	0,00	zamokřená plocha	0,00
			rybník nebo nádrž	0,00
			vodní tok	0,00
trvalé travní porosty	7,68	5,60		
orná půda	0,00	0,00		
ostatní zemědělské pozemky	0,00	0,00		
ostatní plochy	0,36	0,78	nepločná půda	0,00
			ostatní způsoby využití	0,36

zastavěné plochy a nádvoří	0,00	0,00	
plocha celkem	20,25	13,8	

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park	-----
chráněná krajinná oblast	-----
jiný typ chráněného území	-----

Natura 2000

ptačí oblast	-----
evropsky významná lokalita	-----

1.6 Kategorie IUCN

IV - území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

„Prameništní a vlhké louky a lesní porost na pestré sérii krystalinika s výchozy krystalických vápenců, významná flóra.“

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

Ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
druhově bohatá vápnitá slatiniště sv. <i>Caricion davallianae</i>	3%	menší plošky prameništ na svazích nebo v nižších polohách, v centrální a SZ části území, s ostřicí Davallovou, prstnatcem májovým apod.
druhově bohaté vlhké pcháčové louky sv. <i>Calthion</i>	20%	zaujmají větší podíl nelesních ploch v území v nižších a mírně svažitéch polohách, s menšími ploškami ostatních biotopů, druhově bohaté s výskytem prstnatce májového, vemeníku dvoulistého a dalších zájmových druhů
střídavě vlhké louky sv. <i>Molinion</i>	5%	menší plošky v mírně zvýšených, střídavě vlhkých místech mikroreliefu, rozptýlené jako mozaika v pcháčových loukách
krátkostébelné smilkové trávníky sv. <i>Violion caninae</i>	5%	menší plošky na zvýšených místech mikroreliefu a na zvýšených okrajích lokality (zejm. S část), s výskytem zejm. vemeníku dvoulistého

Druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
prstnatec májový	vitální populace, vyšší stovky ks	§3 C3	populace se nachází nejvíce ve vlhkých loukách sv. Calthion, částečně ve střídavě vlhkých ploškách sv. Molinion, v území poměrně rovnoměrně
vemeník dvoulistý	relativně zachovalá populace, vyšší desítky ks	§3 C3	rozmístěn ostrůvkovitě (skupinky 5-20ks) zejm. v sušších ploškách sv. Violion caninae, místy i na podmáčených loukách uprostřed lokality
ostřice Davallova	menší, lokálně vitální populace	§2 C3	populace ostřice rostou v podmáčených prameništích, spíše na menších ploškách, v místě výskytu v porostu hojná
pleška stopkatá Willemetia stipitata	menší populace, nižší desítky jedinců	§3 C3	menší populace se nacházejí v okách prameništích luk
krustík bahenní Epipactis palustris	v r.2018 neověřen, dle PP 2009-2018 a IP 2009 udáván jako ustupující malá populace, aktuální výskyt nejistý	§2 C2	dle PP 2009-2018 a IP 2009 na jediné lokalitě u potoka pod soustavou pramenišť v SZ části PP
oměj šalamounek Aconitum plicatum	v r.2018 neověřen, dle PP 2009-2018 a IP 2009 roztroušeně až vzácně, aktuální výskyt možný	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 ve vysokobylinných porostech podél potoka
dřípatka horská Soldanella Montana	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 vzácně, aktuální výskyt možný	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 ojedinělý nález na okraji lesa při hranici PP
ostřice blešní Carex pulicaris	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 vzácně, aktuální výskyt možný	§3 C2	dle PP 2009-2018 a IP 2009 ve slatinných částech luk
pětiprstka žežulník Gymnadenia conopsea	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 ojediněle, aktuální výskyt nejistý	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 v sušších ploškách luk
prha arnika Arnica montana	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 roztroušeně až vzácně, aktuální výskyt nejistý	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 ve smilkových trávnících
plavuň pučivá Lycopodium annotinum	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 ojediněle, aktuální výskyt možný	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 světlé smrkové olšiny

kruštík tmavočervený Epipactis atrorubens	v r. 2018 neověřen, IP 2009 malá lokální populace	§3 C3	dle IP 2009 na jediné lokalitě při SZ okraji PP
škarďa měkká čertkusolistá Crepis mollis ssp. hieracioides	vitální populace	C3	poměrně hojně ve vlhkých loukách sv. Calthion
zvonečník černý Phyteuma nigrum	relativně vitální populace	C3	zvonečník se nachází rozptýleně ve vlhkých a střídavě vlhkých loukách zejm. v J části území
ostřice Hartmanova Carex hartmanii	menší, stabilní populace	C3	rozptýleně od vlhkých po střídavě vlhké louky, místy relativně hojná
hadí mord nízký Scorzonera humilis	menší populace, roztroušeně	C3	roste v menších skupinkách na sušších ploškách sv. Violion caninae
ostřice rusá Carex flava	menší populace	C4	místy ve slatinných a podmáčených loukách
starček potoční Tephroseris crispa	vitální populace	C4	relativně rovnoměrně zastoupený na spektru luk od vlhkých po střídavě vlhké
Modrásek očkovaný Phengaris teleius	menší populace	§2 VU	Extenzivně využívané vlhké krvavcové louky se zachovalým vodním režimem, preferuje výslunná stanoviště chráněná před větrem. Živnou rostlinou je pouze krvavec toten (Sanquisorba officinalis).
Modrásek lesní Cyaniris semiargus	nevýznamná populace	- VU	Různé typy polopřirozených luk od mezofilních až po velmi vlhké, lemy rašeliníšť, lesní paseky, otevřené okraje lesů i sušší násypy, příkopy a další biotopy liniového charakteru. Je vázáný hlavně na jetel luční (Trifolium pratense), j. prostřední (T. medium) a další druhy jetelů.
Perleťovec mokřadní Proclissiana eunomia	v r. 2018 neověřen, dle PP 2009-18 hojný	§3	mokrý louky
Perleťovec prostřední Argynnis adippe	menší populace	-	Je vázán na světlé a slunné lokality „pasekového“ či „lesostepního“ charakteru. Vyžaduje místa s velmi teplým mikroklimatem pro vývoj larev vedle stromové vegetace pro nocování imág.
ještěrka živorodá Zootoca vivipara	v r. 2018 neověřena, dle PP 2009-18 hojná	§2	louky, lesní světliny
Hnědásek rozrazilový Melitaea diammina	v r. 2018 neověřen, PP 2009-18 početnost neuvádí	- VU	vlhké louky s výskytem Valeriana spp.

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

není překryv

1.9 Cíl ochrany

Cílem ochrany je zachování a postupný rozvoj mozaiky druhově bohatých lučních společenstev zejm. slatinných a vlhkých luk a řady ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů na ně vázaných.

2 Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Přírodní památka Slavkovické louky je relativně rozsáhlé území v mělkém údolí Černého potoka v horní části jeho toku. Jedná se o mozaikovitý komplex luk prostoupený skupinkami dřevin i kompaktnějšími plochami lesa, ohraničený z větší části hospodářským smrkovým lesem, na menší části svého obvodu (úseky na S, V a J okraji) hraničící s většími celky zemědělské půdy.

J část lokality je svažité spíše mírně s expozicí S až SV, severní část na protilehlém břehu potoka je mírně svažitéjší s JZ expozicí. Rozsah nadmořských výšek je 750 – 780 m.n.m. Geologické podloží lokality tvoří metamorfované biotitické pararuly náležející k moldanubiku, s ložisky krystalického vápence, s jehož výskytem souvisí výskyt minerálně silnějších slatinišť v lokalitě. Horninové podloží je převrstveno kvarterními hlinitopísčitymi sedimenty.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
prstnatec májový	vitální populace, vyšší stovky ks	§3 C3	populace se nachází nejvíce ve vlhkých loukách sv. Calthion, částečně ve střídavě vlhkých ploškách sv. Molinion, v území poměrně rovnoměrně
vemeník dvoulistý	relativně zachovalá populace, vyšší desítky ks	§3 C3	rozmístěn ostrůvkovitě (skupinky 5-20ks) zejm. v sušších ploškách sv. Violion caninae, místy i na podmáčených loukách uprostřed lokality
ostřice Davallova	menší, lokálně vitální populace	§2 C3	populace ostřice rostou v podmáčených prameništích, spíše na menších ploškách, v místě výskytu v porostu hojná
pleška stopkatá Willemetia stipitata	menší populace, nižší desítky jedinců	§3 C3	menší populace se nacházejí v okách prameništích luk
krušík bahenní Epipactis palustris	v r.2018 neověřen, dle PP 2009-2018 a IP 2009 udáván jako ustupující malá populace, aktuální výskyt nejistý	§2 C2	dle PP 2009-2018 a IP 2009 na jediné lokalitě u potoka pod soustavou pramenišť v SZ části PP
oměj šalamounek Aconitum plicatum	v r.2018 neověřen, dle PP 2009-2018 a IP 2009 roztroušeně až vzácně, aktuální výskyt možný	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 ve vysokobylinných porostech podél potoka
dřípatka horská Soldanella Montana	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 vzácně, aktuální výskyt možný	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 ojedinělý nález na okraji lesa při hranici PP

ostřice blešní Carex pulicaris	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 vzácně, aktuální výskyt možný	§3 C2	dle PP 2009-2018 a IP 2009 ve slatinných částech luk
pětiprstka žežulník Gymnadenia conopsea	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 ojediněle, aktuální výskyt nejistý	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 v sušších ploškách luk
prha arnika Arnica montana	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 roztroušeně až vzácně, aktuální výskyt nejistý	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 ve smilkových trávnících
plavuň pučivá Lycopodium annotinum	v r.2018 neověřena, dle PP 2009-2018 a IP 2009 ojediněle, aktuální výskyt možný	§3 C3	dle PP 2009-2018 a IP 2009 světlé smrkové olšiny
kruštík tmavočervený Epipactis atrorubens	v r.2018 neověřen, IP 2009 malá lokální populace	§3 C3	dle IP 2009 na jediné lokalitě při SZ okraji PP
Modrásek očkovaný Phengaris teleius	menší populace	§2 VU	Extenzivně využívané vlhké krvavcové louky se zachovalým vodním režimem, preferuje výslunná stanoviště chráněná před větrem. Živnou rostlinou je pouze krvavec toten (<i>Sanquisorba officinalis</i>).
Perleťovec mokřadní Proclissiana eunomia	v r. 2018 neověřen, dle PP 2009-18 hojný	§3	mokré louky
ještěrka živorodá Zootoca vivipara	v r. 2018 neověřena, dle PP 2009-18 hojná	§2	louky, lesní světliny
bramborníček hnědý Saxicola rubetra	dle PP 2009-18 1 pár	§3	extenzivně obhospodařovaná luční stanoviště
ťuhák obecný Lanius collurio	dle PP 2009-18 1 pár	§3	bezlesí stanoviště s roztroušenou zelení
krkavec velký Corvus corax	dle PP 2009-18 pouze zálety do území	§3	lesnatá i otevřená krajina
ostříž lesní Falco subbuteo	dle PP 2009-18 pouze zálety do území	§2	krajina ve které se mozaikovitě střídá les a bezlesí

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

Historicky bylo území PP Slavkovické louky odlesněné s výjimkou menšího cípu lesa zasahujícího do Z části současného chr. území. Podíl souvislého porostu lesa činil (dle orthofotomapy z r. 1949) cca 20% z výměry území oproti dnešním 50-60%. Nižší partie území v nivní poloze byly využívány pravděpodobně

jako extenzivně sečené louky, sušší vyvýšené polohy možná i jako pastviny. Na leteckém snímku z r.1949 je již patrný nástup náletu zejm. v Z části území.

Intenzifikace v rámci kolektivizace zemědělství od 50. let se území vyhnula vzhledem k jeho malé atraktivitě a rozsáhlému podmáčení, vodní režim nebyl upravován (Černý potok v pramenné oblasti zde zachován v přirozené podobě, neproběhly plošné odvodňovací meliorace) a s nejvyšší pravděpodobností neprobíhalo ani zornění. Díky těmto faktorům bylo relativně umožněno zachování druhově bohatých luk. Vzhledem k okolnímu zornění však byl zvýšen přísun živin do lokality a kvůli malé atraktivitě došlo k postupnému upouštění od zemědělského hospodaření.

Ačkoli bylo chráněné území vyhlášeno v r.1992, delší dobu neprobíhal významnější management směřující k údržbě resp. obnově mozaiky druhově bohatých luk a k potlačování náletu. Cílený management v podobě pravidelného kosení a odstraňování náletů byl zahájen až v r.2007 a znamenal razantnější obrat ve vývoji lokality.

Významné negativní vlivy lidské činnosti nejsou v současnosti ani blízké budoucnosti očekávány, intenzita hospodaření na okolních zemědělských pozemcích není vysoká, aby hrozil zásadnější splach živin. Menší ruderalizace okrajů zejm. na severu území však jako riziko stále přetrvává a potenciálně může hrozit uskladňování biomasy ze zemědělských pozemků na okraji ZCHÚ.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Dokumenty tohoto charakteru nejsou známy.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Lesy zaujímají nadpoloviční většinu plochy PP Slavkovické louky (cca 60-65%). Z největší části se jedná o hospodářský les bez ochranného významu (dílní plocha 3), s převahou smrku ztepilého (80-10%) s doplňkovým zastoupením borovice lesní (0-20%). Porost poměrně chudý, acidofilní. Místy se objevují drobná prameniště s přesličkou lesní.

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

PP Slavkovické louky leží v pramenném území Černého potoka, jehož tok začíná několik stovek metrů východně od lokality, přitéká do ní z východu a uprostřed území se stáčí k SZ. Tok je zde velmi drobný (šířka několik desítek cm), doprovázený bujnými porosty vysokobylinných niv s dominancí tužebníku jilmového (dílní plocha 2a) a menšími skupinkami bochníkových vrb. Plochy přiléhající k oběma břehům potoka jsou silně zvodnělé.

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Útvary neživé přírody nejsou v území zastoupeny.

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

Nelesní pozemky PP Slavkovické louky tvoří členitá mozaika slatinných, vlhkých až svěžích luk se skupinkami dřevin náletového původu. Louky jsou skupinkami dřevin a výběžky lesa členěny na menší úseky, jednotlivé typy luk mezi sebou volně přecházejí v závislosti na mikroreliefu. Nejvíce podmáčené pcháčově a slatinné louky jsou v nejnižších polohách v nivě potoka (plochy 1c, 1d, 1g a 1h), na zbytku území jde spíše o mozaiku převažujících pcháčových luk s ploškami střídavě vlhkých luk sv. Molinion a krátkostébelných trávníků sv. Violion caninae (plochy 1a, 1b, 1e, 1f a 1i).

Jednotlivé plochy lučních společenstev včetně zastoupení ohrožených, zájmových a typických druhů jsou popsány v příloze v tabulce T2 - Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich.

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

Po vyhlášení chráněného území v r.1992 byla lokalita cca 15 let bez pravidelného managementu. Ten byl zahájen až v r. 2007 v podobě pravidelného kosení, prováděného podle dokumentace 1x ročně v letním termínu (červenec – srpen). Přes dlouhodobou absenci kosení byla mozaika luk v území stále relativně zachovalá, obnova managementu však znamenala zřetelnou obnovu druhové bohatosti porostu, potlačení dominant (skřípina, tužebník) a rozvoj populací citlivějších druhů.

Podle dokumentace k managementu z posledních let (2016) je seč prováděna mozaikově s vynecháním cca 10% celkové výměry v podobě malých plošek, dřívější dokumentace mozaikovitou seč neuvádí. Seč byla prováděna ponejvíce pásovým malotraktorem, v obtížněji přístupných místech křovinořezem. Hmota byla odstraněna z lokality, vzhledem k jejímu velkému množství a obtížné dostupnosti byla výjimečně pálena mimo území a popel deponován na ochranněsky nevýznamných místech na okrajích.

Přibližně se zahájením pravidelného ochranného sečení bylo prováděno rovněž vyřezávání náletů i občasné kácení vzrostlých stromů. V dokumentaci není rozsah prací specifikován, na menších ploškách v území je však odstranění dřevin patrné (pařezy) a lze pozorovat lokální obnovu lučního společenstva.

Plán péče 2009 – 2018 resp. pokyny k managementu připouštějí i přepasení namísto seče, s kosením nedopasků, management tohoto typu není v území dokladován.

Prováděný management lze hodnotit jako vhodný, postačující k obnově lučních společenstev. Degradace porostů není (s výjimkou drobných ploch na S okraji) patrná. Vzhledem ke stále velkému zastoupení dřevin a souvisejícímu zástínu je žádoucí pokračovat v prosvětlování spontánně vytvořených skupinek dřevin.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Významnější kolize v území nejsou očekávány. Vzhledem k relativně velké rozloze území a mozaikovitosti porostu nehrozí významnější riziko v souvislosti s ponecháváním neposečených ploch pro potřeby hmyzu (modrásci, perleťovci atd.).

3 Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

Porosty hospodářských lesů mohou být využívány v běžném režimu hospodaření, s vyloučením chemizace a odvodnění. Žadoucí je uvažovat o změně druhové skladby směrem k většímu zastoupení listnáčů.

Sukcesní a náletové porosty dřevin mezi druhově bohatými loukami je vhodné periodicky prosvětlovat až do stavu bez korunového zápoje.

c) péče o nelesní pozemky

Rámcová směrnice péče o nelesní plochy

Typ managementu	mozaikovitě kosení, možnost přepasení
Vhodný interval	1-2x ročně
Minimální interval	1x ročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	lehká mechanizace, ručně vedená sekačka, křovinořez
Kalendář pro management	červenec (září)
Upřesňující podmínky	Ponechávání cca 10% neposečené plochy, sklizení v další seči.

d) péče o rostliny

Péče o populace zvláště chráněných druhů rostlin (vstavačovité) je zahrnuta do celkové péče o druhově bohaté louky (pravidelné kosení v termínu po odkvetení). Specifickou péči vyžaduje vrba rozmarýnolistá (vynechání ze seče, výjimečné posekání a ponechání ke zmlazení).

e) péče o živočichy

Podmínky pro živočichy jsou zohledněny v mozaikovitém sečení (podpora denních motýlů a dalších bezobratlých).

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

Podrobný výčet zásahů uveden v příloze v tabulce T2 - Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Specifický režim pro ochranné pásmo není nutný. Při lesním hospodaření je vhodné vyvarovat se používání chemizace a odvodňování.

Na zemědělských pozemcích je vhodné vyloučit chemizace a hnojení (přinejmenším umělými hnojivy), neskladovat v ochranném pásmu statková hnojiva ani sklizenou biomasu (balíky sena apod.).

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Aktuální zaměření a vyznačení je dostačující.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Administrativně správní opatření nejsou potřebná.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Území není rekreačně a sportovně využíváno, leží mimo turistické trasy a oblasti. Specifická regulace není zapotřebí.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Vzdělávací využití území se vzhledem k odlehlosti jeví nereálné. Území lze využít pro odborné exkurze oborů botanika, ochrana přírody a zejm. ekologie obnovy.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Území může být vhodné pro dlouhodobější sledování obnovy druhově bohatých luk, zejména bude-li ve větší míře realizováno prosvětlování náletových dřevin.

Vzhledem k významu vodního režimu celé lokality (rozsáhlé podmáčené plochy, svahová prameniště atd.) může být vhodná instalace sond pro pravidelné měření hladiny spodní vody (stabilně umístěné trubky).

4 Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
obnova pruhového značení 1,5km, 2x za období, sazba 1500 Kč/km	-----	4 500 Kč

Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	
Opakované zásahy		
seč lučních porostů 1a-1i (kromě 1f) + ½ plochy 2a, celkem 6,14 ha, 1x ročně, ručně vedená sekačka. Základní sazba 25 tis. Kč/ha, příplatek za mozaiku 10% u 1a,b,d,h,i, příplatek za podmáčení: 1i 10%, 1a,b,d,e 20%, 1c,h 30%, 1g, 2a 40%.	200 800 Kč	2 008 000 Kč
seč plochy 1f (0,38 ha), 2x ročně, lehká mechanizace. Základní sazba 13 tis. Kč/ha, bez bonifikace, připočtena jednorázová sazba 3000 Kč.	16 000 Kč	160 000 Kč
prosvětlování dřevin v plochách 1a,d,e a 2c, v každé ploše 10 stromů, 1x za 3 roky. Sazba 2300 Kč/strom (průměr kategorií 21-30cm a 30-40cm).	92 000 Kč	276 000 Kč
Opakované zásahy celkem (Kč)	244 400 Kč	2 444 000 Kč
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	2 448 500 Kč

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Plán péče. Přírodní památka Slavkovické louky, na období: 1. 1. 2009 – 31. 12. 2018. Ekrťová, Štorek & Ekrť 2008.

Botanický inventarizační průzkum Přírodní památky Slavkovické louky. Ekrť & Ekrťová, 2009.

Plán péče pro přírodní památku Slavkovické louky na období od 1.1.1999 do 31.12.2008. AOPK České Budějovice, 2008.

Realizační dokumentace managementu lokality za roky 2009, 2011, 2015 a 2016.

Grulich V. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1-178.

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Příroda, Praha, 36: 1-612.

Danihelka J., Chrtek J. Jr. & Kaplan Z. (2012): Seznam cévnatých rostlin květeny České republiky. Preslia 84: 647–811.

Jiří Beneš, Martin Konvička, Josef Dvořák, Zdeněk Fric, Zbyněk Havelda, Alois Pavlíčko, Vladimír Vrabec, Zdeněk Weidenhoffer (editoři), 2002: Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I, II. SOM, Praha, 857 stran.

Albrecht J. et al., 2003: Chráněná území ČR – Českobudějovicko. Svazek VIII. Agentura ochrana přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 160 pp (in Czech).

Náklady obvyklých opatření MŽP, znění účinné od 01.02.2018.

Mapování motýlů ČR. <http://www.lepidoptera.cz>

Faunistická databáze ČSO. <https://www.birds.cz/avif/>

Vyhláška 395/1992 Sb. MŽP ve znění č. 142/2018 Sb.

Vyhláška o chráněných přírodních výtvorech v okrese Český Krumlov, 27.5.1992.

Historické letecké snímky z r. 1951. <https://kontaminace.cenia.cz>

Ústřední seznam ochrany přírody. <http://drusop.nature.cz/portal/>

4.3 Seznam používaných zkratk

EVL	Evropsky významná lokalita
IP	inventarizační průzkum
KN	katastr nemovitostí
LV	list vlastnictví
PK	pozemkový katastr
PO	ptačí oblast
PP	přírodní památka / plán péče, dle kontextu
VDJ	velká dobytčí jednotka
ZCHÚ	zvláště chráněné území

Plán péče vypracoval:

Juniperia, z.s.
Třída Míru 144
381 01 Český Krumlov

IČ: 027 12 113

juniperia@juniperia.cz

<http://juniperia.cz>

Mgr. Martin Střelec – hodnocení flóry a vegetace, zpracování plánu péče

RNDr. Jana Lipárová, Ph.D. – entomologie (denní motýli)

5 Obsah

1	Základní údaje o zvláště chráněném území	1
1.1	Základní identifikační údaje.....	1
1.2	Údaje o lokalizaci území.....	1
1.3	Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí.....	1
1.4	Výměra území a jeho ochranného pásma.....	3
1.5	Překryv území s jinými chráněnými územími.....	4
1.6	Kategorie IUCN.....	4
1.7	Předmět ochrany ZCHÚ.....	4
1.7.1	Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	4
1.7.2	Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav.....	4
1.8	Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu.....	6
1.9	Cíl ochrany.....	6
2	Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	7
2.1	Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	7
2.2	Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti.....	8
2.3	Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	9
2.4	Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	9
2.4.1	Základní údaje o lesích	9
2.4.2	Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	9
2.4.3	Základní údaje o útvarech neživé přírody	9
2.4.4	Základní údaje o nelesních pozemcích	9
2.5	Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup.....	10
2.6	Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	10
3	Plán zásahů a opatření	11
3.1	Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ.....	11
3.1.1	Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání	11
3.1.2	Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	11
3.2	Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností.....	11
3.3	Zaměření a vyznačení území v terénu.....	11
3.4	Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	12
3.5	Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	12
3.6	Návrhy na vzdělávací využití území.....	12
3.7	Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	12

4	Závěrečné údaje	13
4.1	Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací).....	13
4.2	Použité podklady a zdroje informací.....	13
4.3	Seznam používaných zkratk.....	14
5	Obsah.....	15
6	Seznam příloh.....	16

6 Seznam příloh

T2 – Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

Mapka rozšíření předmětů ochrany

Fotodokumentace

Zpráva z orientačního průzkumu fauny denních motýlů

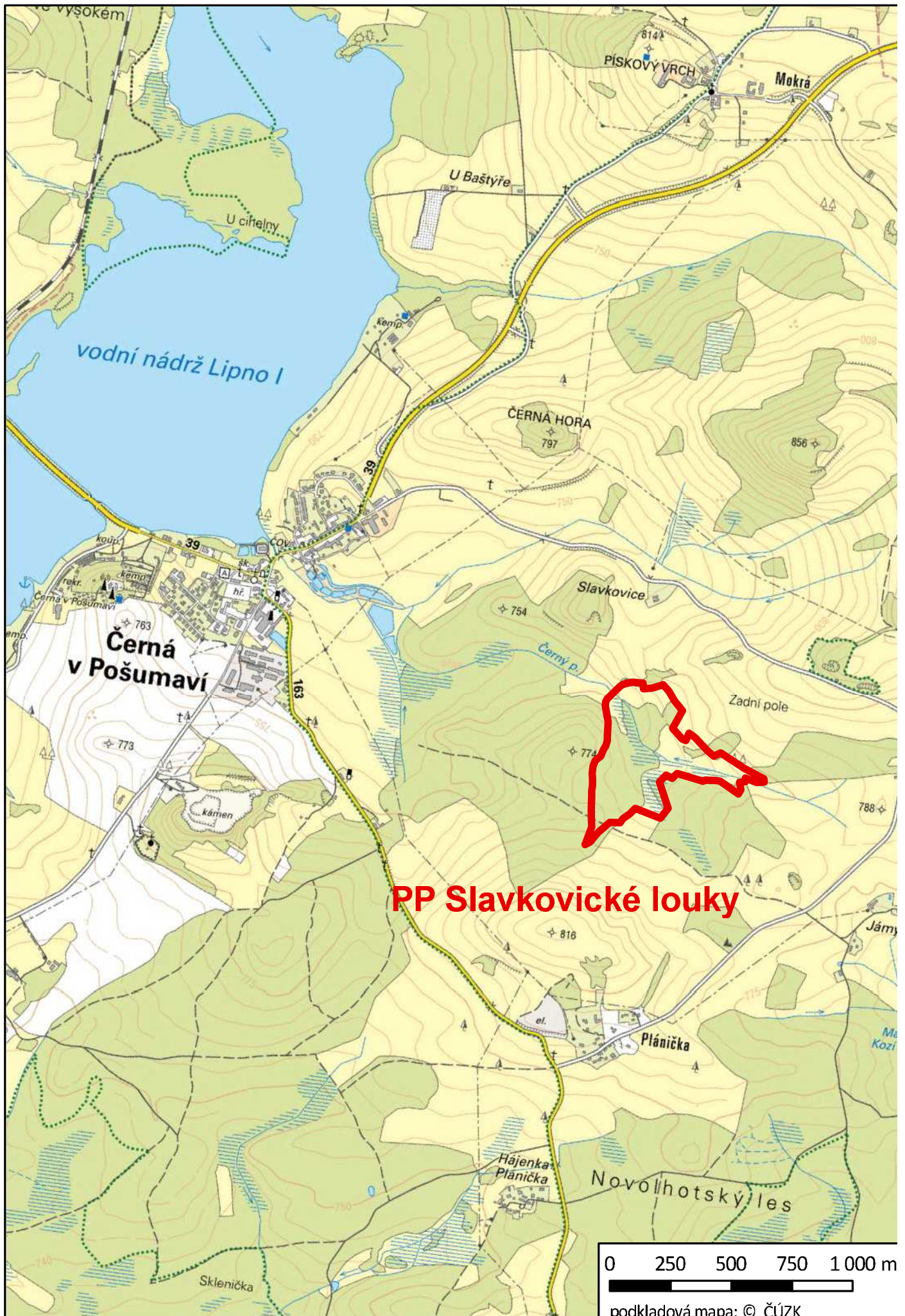
T2 – Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1a	pestrá mozaika vlhkých až mezofilních luk	2,29	Rozsáhlejší komplex druhově bohatých luk s výraznějším zastoupením vzrostlých rozptýlených dřevin. Převažují vlhké louky sv. Calthion místy přecházející do střídavě vlhkých porostů sv. Molinion, na zvýšených místech mikroreliefu a při okraji území pak do krátkostébelných smilkových trávníků sv. Violion caninae. Z chráněných druhů v porostu rovnoměrněji zastoupena populace prstnatce májového, vemeník dvoulistý spíše ve skupinkách na sušších místech. Z dalších citlivých druhů např. vrba rozmarýnolistá, zvonečník černý, škarda měkká čertkusolistá nebo starček potoční. Z ostatních květnatých druhů rdesno hadí kořen, kohoutek luční, pcháč bahenní a pcháč zelinný, děhel lesní atd.	Mozaikovitě sečení 1x za sezónu v termínu prioritně červencovém, případně srpnovém. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo lehkou mechanizací, obtížnější místa křovinořezem. Vynechání 10-20% plochy v podobě menších plošek nebo okruhů kolem soliterních stromů. Nesečená místa každoročně měnit. Okamžité odklizení hmoty z plochy (max do týdne). Občasná možnost přesečení druhou sečí v termínu cca září. Rovněž varianta občasného přepasení první seče kolem intenzity cca 1 VDJ/ha, s důsledným sklizením nedopasků. V intervalu 3-4 roky provádět výběrové prosvětlení kompaktnějších skupinek dřevin.	1	červenec (srpen)	ročně
1b	druhově bohatá vlhká louka	0,73	Druhově bohatá, vlhká až střídavě vlhká louka v izolovanější enklávě na J okraji chr. území, pozvolna přecházející do okolních obhospodařovaných luk. Prstnatec májový a vemeník dvoulistý spíše do 10ks, z dalších druhů kohoutek luční, třeslice prostřední, krvavec toten, čertkus luční, škarda měkká čertkusolistá, mochna nátržník, řídčeji kozlík dvoudomý nebo zvonečník černý.	Sečení 1x za sezónu v termínu prioritně červencovém, případně srpnovém. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo lehkou mechanizací, obtížnější místa křovinořezem. Mozaikovitě sečení vhodné, vzhledem k izolovanosti nikoli nezbytné. V tom případě vynechání 10-20% plochy v podobě menších plošek. Nesečená místa každoročně měnit. Okamžité odklizení hmoty z plochy (max do týdne). Občasná možnost přesečení druhou sečí v termínu cca září.	1	červenec (srpen)	ročně
1c	podmáčená louka - světlina s koncentrací vemeníku	0,10	Silněji podmáčená loučka, uzavřená lesem, s významnější populací vemeníku dvoulistého (20-30 jedinců). Hojněji zvonečník černý, pcháč zelinný či rdesno hadí kořen, dále škarda bahenní, blatouch bahenní či starček potoční.	Sečení 1x za sezónu v termínu prioritně červencovém, případně srpnovém. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo křovinořezem. Okamžité odklizení hmoty z plochy.	1	červenec (srpen)	ročně

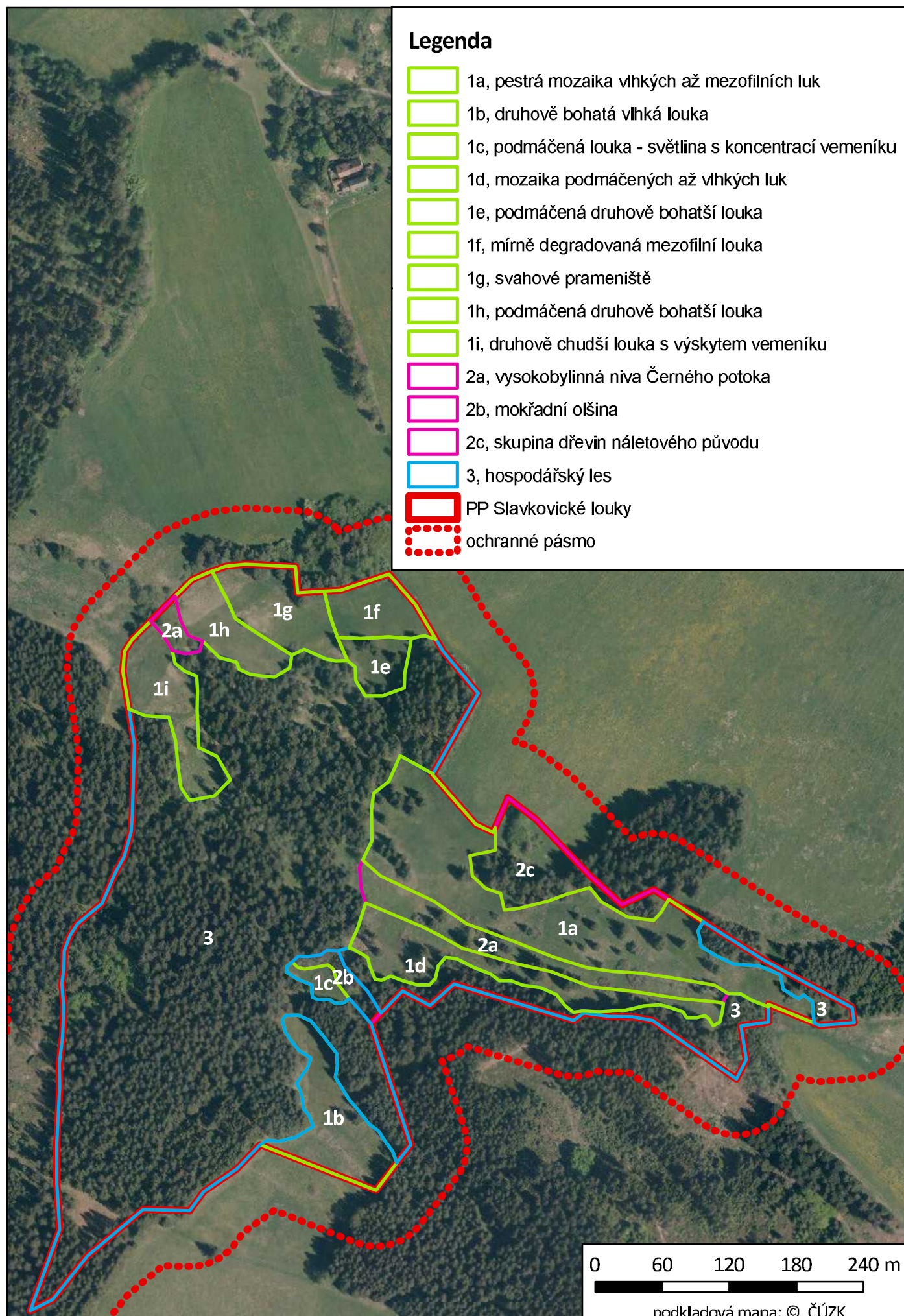
1d	mozaika podmáčených až vlhkých luk	0,81	Mozaika druhově bohatých luk a prameništ' na níže položeném místě nivy, s řidším zastoupením solitérních dřevin (recentní kácení). V níže položených místech slatinné porosty s ostřicí Davallovou, pleškou stopkatou a vysokou koncentrací prstnatce májového (min. 50 kusů), z dalších druhů např. ostřice rusá, suchopýr úzkolistý, mochna nátržník, starček potoční, děhel lesní. Na méně podmáčených místech řidčeji prstnatec májový, pcháč různolistý, třeslice prostřední apod.	Mozaikovitě sečení 1x za sezónu v termínu prioritně červencovém, případně srpnovém. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo lehkou mechanizací, obtížnější místa křovinořezem. Vynechání 10-20% plochy v podobě menších plošek nebo okruhů kolem solitérních stromů. Nesečená místa každoročně měnit. Okamžité odklizení hmoty z plochy (max do týdne). Občasná možnost přesečení druhou sečí v termínu cca září. V intervalu 3-4 roky provádět výběrové prosvětlení kompaktnějších skupinek dřevin.	1	červenec (srpen)	ročně
1e	podmáčená druhově bohatší louka	0,25	Vlhká louka sv. Calthion s větší populací prstnatce májového (cca 50 ks), od okolí částečně odstíněná lesem a rozptýlenými smrky. Dále pcháč bahenní, škarďa bahenní, skřípina lesní, pcháč zelinný, děhel lesní, starček potoční, okrajově zvonečník černý.	Sečení 1x za sezónu v termínu prioritně červencovém, případně srpnovém. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo křovinořezem. Okamžité odklizení hmoty z plochy. V intervalu 3-4 roky provádět výběrové prosvětlení kompaktnějších skupinek dřevin.	1	červenec (srpen)	ročně
1f	mírně degradovaná mezofilní louka	0,38	Druhově chudší louka na zvýšeném okraji území, přiléhající k zemědělským pozemkům. Relativně hodně degradovaná kerblíkem lesním, dominuje psárka luční, z typických druhů sv. Arrhenaterion např. zvonek rozkladitý nebo kontryhel obecný.	Sečení 2x ročně v obvyklých termínech senoseče, tj. cca červen a srpen-září. Provedení lehkou mechanizací. Ponechávání mozaiky vzhledem k mírné degradaci není vhodné. Z praktických důvodů je přijatelné sečení v termínu shodném jako u ostatních ploch.	1	červen - září	ročně
1g	svahové prameniště	0,60	Druhově bohatší prameniště s mělkými stružkami směrem k toku Černého potoka, silně zvodnělé. Celkem bohatá populace prstnatce májového (do 100 ks), dominuje skřípina lesní, místy tužebník jilmový, dále zastoupeny ostřice (prosová, Hartmanova), škarďa bahenní, blatouch bahenní, pcháč zelinný, rdesno hadí kořen či starček potoční.	Sečení 1x za sezónu v termínu prioritně červencovém, případně srpnovém. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo křovinořezem. Okamžité odklizení hmoty z plochy.	1	červenec (srpen)	ročně
1h	podmáčená druhově bohatší louka	0,44	Podmáčená louka v nivě Černého potoka. Občasný výskyt prstnatce májového.	Mozaikovitě sečení 1x za sezónu v termínu prioritně červencovém, případně srpnovém. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo lehkou mechanizací, obtížnější místa křovinořezem. Vynechání 10-20% plochy v podobě menších plošek. Nesečená místa každoročně měnit. Okamžité odklizení hmoty z plochy (max do týdne).	1	červenec (srpen)	ročně

1i	druhově chudší louka s výskytem vemeníku	0,62	Mírně ochuzená vlhká louka se střední populací vemeníku dvoulistého (cca 20 ks), častý je pcháč různolistý, rdesno hadí kořen či vrbina obecná, v J části přibývá tužebník jilmový či pcháč zelinný.	Sečení 1x za sezónu v termínu prioritně červencovém, případně srpnovém. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo lehkou mechanizací, obtížnější místa křovinořezem. Mozaikovitě sečení mírně problematické kvůli menší degradaci. V tom případě vynechání 10% plochy v podobě 1-2 menších plošek mimo degradovaná místa. Nesečená místa každoročně měnit. Okamžité odklizení hmoty z plochy (max do týdne).	1	červenec (srpen)	ročně
2a	vysokobylinná niva Černého potoka	0,76	Silně podmáčené plochy doprovázející tok Černého potoka, velmi bujný porost s dominancí tužebniku jilmového, místy skřipiny lesní, dále zastoupen blatouch bahenní či pcháč bahenní.	Každoroční sečení vždy odlišné 1/3 až 1/2 plochy vysokobylinné nivy. Možnost vynechání v některých letech (max 1-2) nebo naopak začlenění do mozaikovitě sečení okolních luk. Provádění ručně vedenou sekačkou nebo křovinořezem. Okamžité odklizení hmoty z plochy.	2	červenec-srpen	1x za 2-3 roky
2b	mokřadní olšina	0,13	Mladší bahenní olšina s pcháčem zelinným, vrbinou obecnou či pcháčem různolistým v podrostu, místy blatouch bahenní.	Vhodné ponechat bez zásahu.	3		
2c	skupina dřevin náletového původu	0,69	Dřeviny náletového původu v menších skupinkách při okrajích rezervace, bez ochrannářského významu.	Ponechat bez zásahu, eventuálně výběrově prosvětlovat.	3	celoročně	3-5 let
3	hospodářský les	12,43	Z největší části se jedná o hospodářský les bez ochrannářského významu (dílní plocha 3), s převahou smrku ztepilého (80-10%) s doplňkovým zastoupením borovice lesní (0-20%). Porost poměrně chudý, acidofilní. Místy se objevují drobná prameniště s přesličkou lesní.	Hlavní porost lesa ponechat běžnému hospodaření v rámci zásad nastavených plánem péče. Okrajové lemy přiléhající k lučním plochám možné postupně prosvětlovat výběrovým kácením a ponechávat prostor pro rozvoj lučního porostu.	2	celoročně	3-5 let

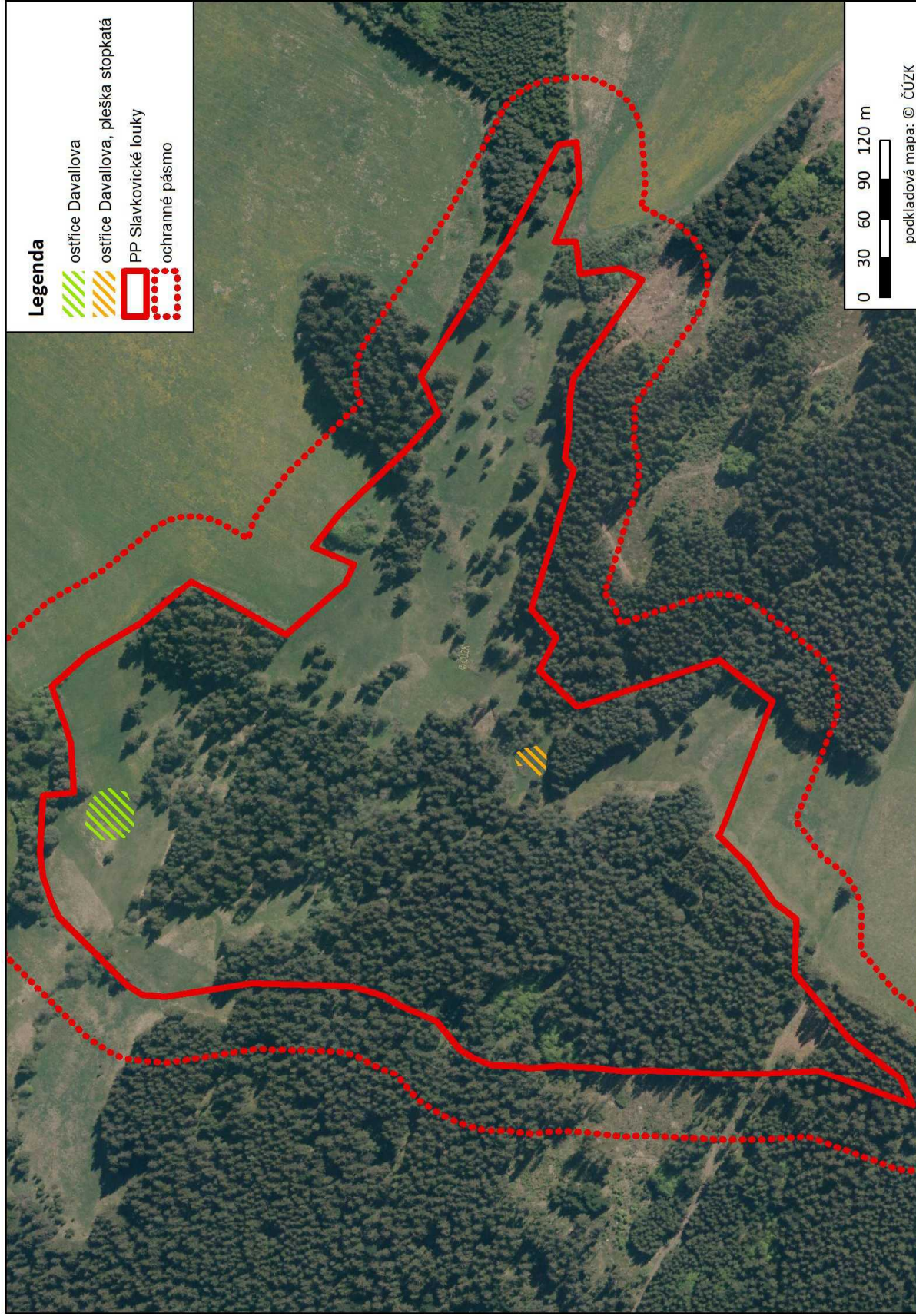
M1 - Orientační mapa s vyznačením území

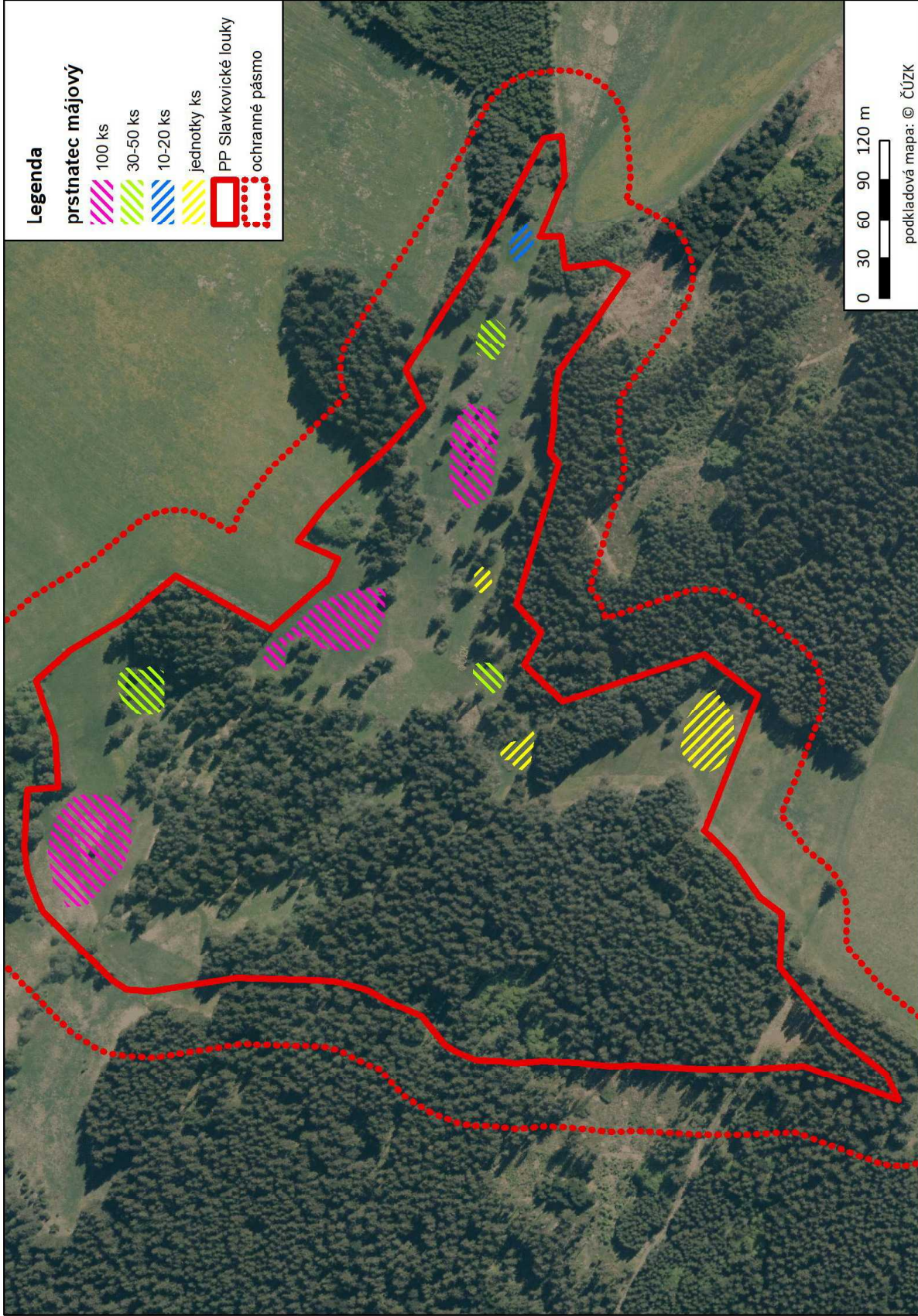

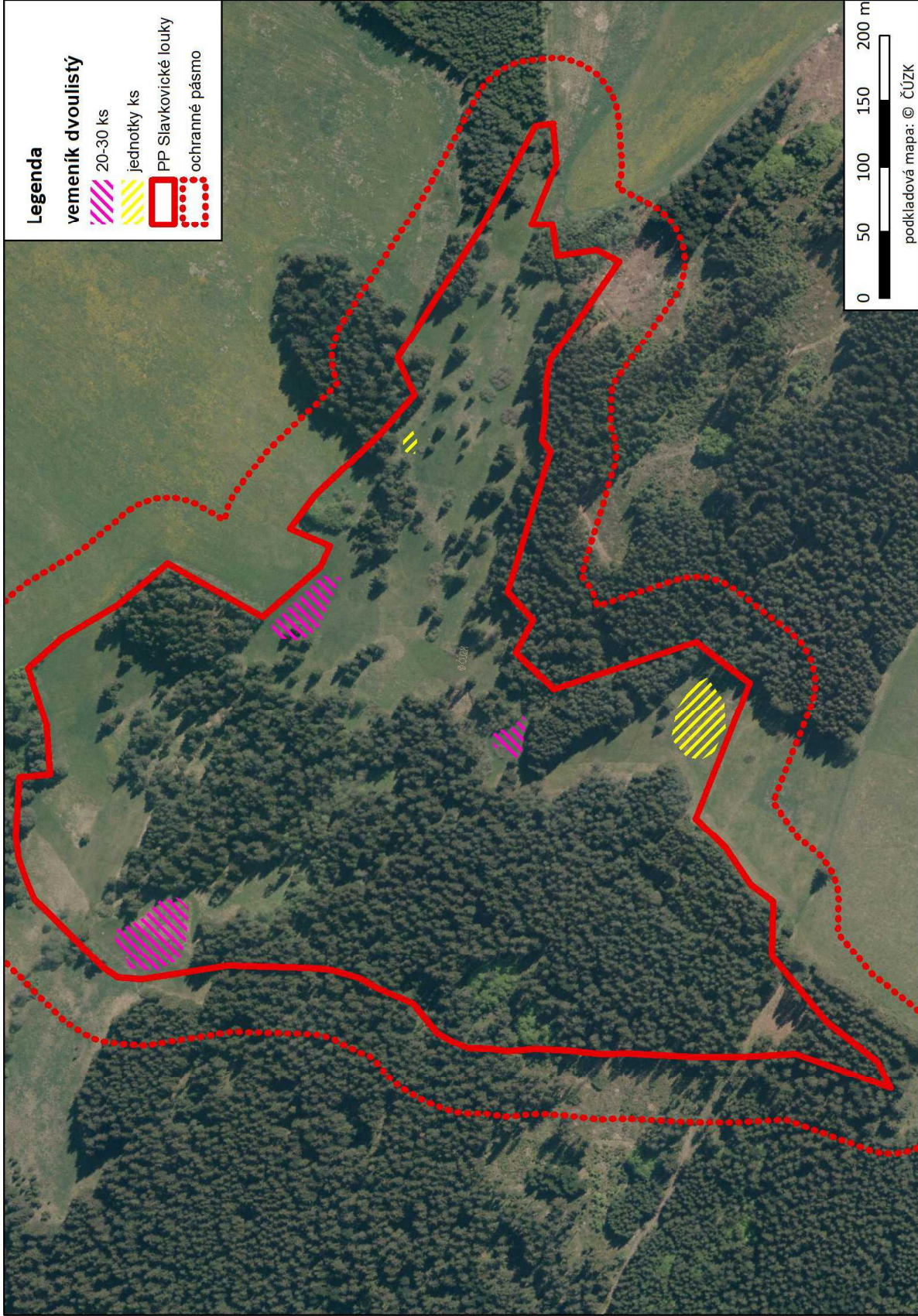
M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

Mapka předmětů ochrany

Fotodokumentace

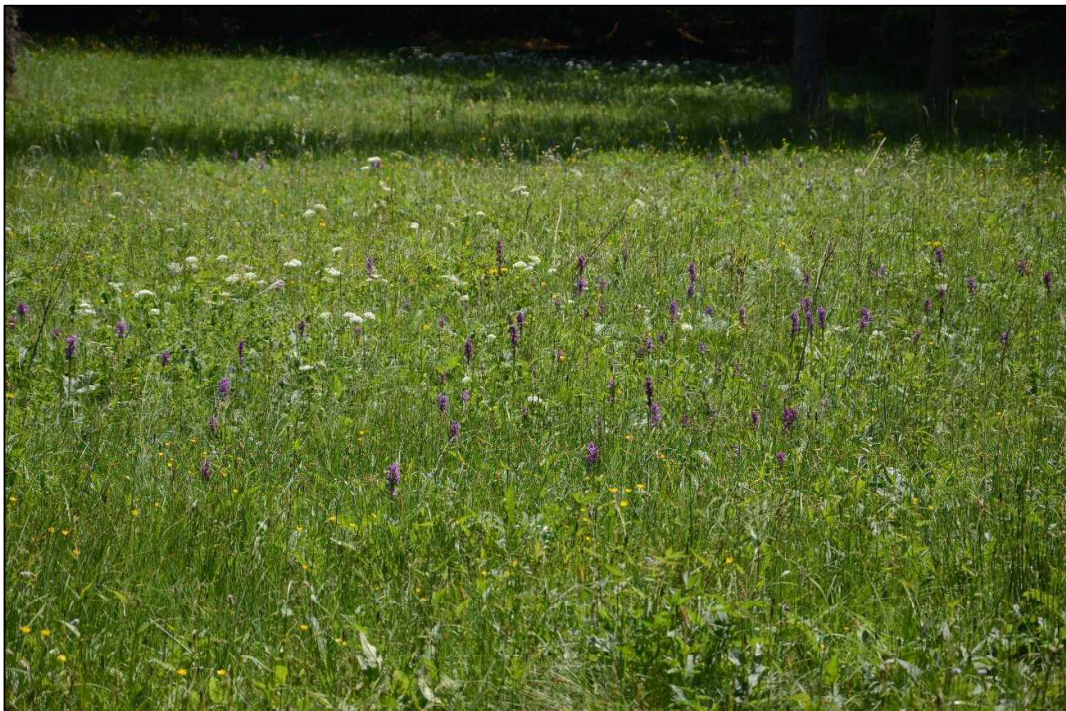
Celkový pohled na jižní enklávu s vlhkou, druhově bohatou loukou (1b)

Detail porostu 1b s prstnatcem májovým

Podmáčená lesní loučka 1c s bohatší populací vemeníku dvoulistého

Prameništní plocha v níže položené části louky 1d s hustou populací prstnatce májového

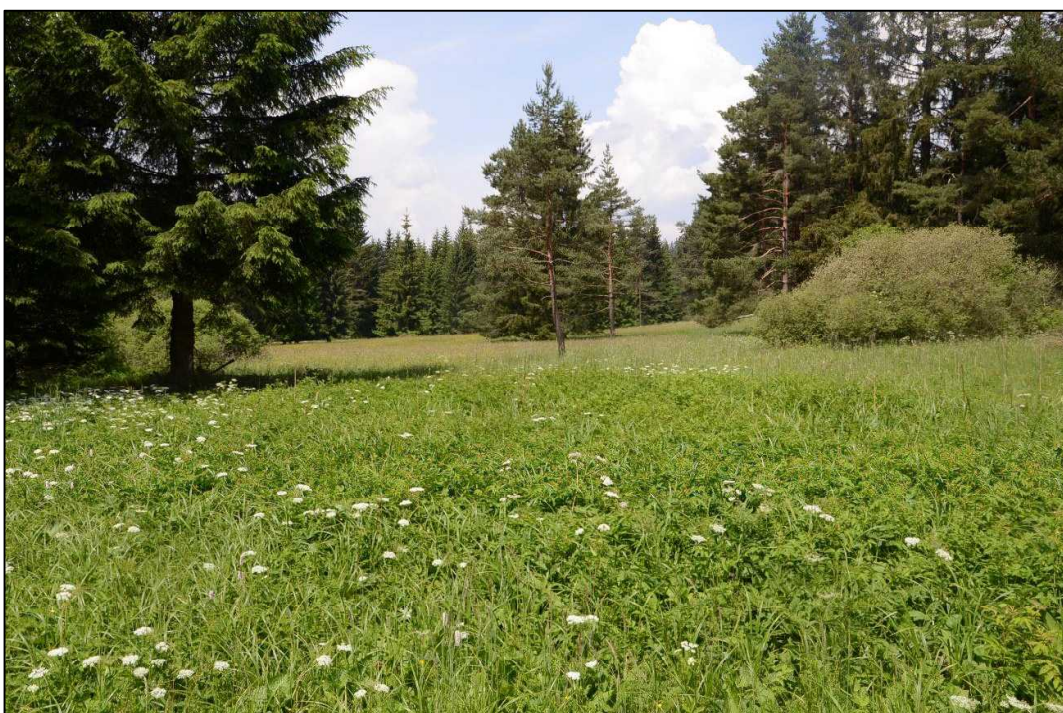
Úsek vysokobylinných lad podél potoka (plocha 2a)

Celkový pohled od Černého potoka na mozaiku luk 1a

Mozaika luk s rozptýlenými dřevinami v horní části úseku 1d

Přechod z vysokobylinných lad 2a do druhově bohaté mozaiky luk 1a v horní části údolí

Detail porostu v louce 1a

Degradovaná ovsíková louka 1f

Zpráva z orientačního průzkumu fauny denních motýlů PP Slavkovické louky

RNDr. Jana Lipárová, Ph.D.

Mapováno 9. července 2018, polojasno, bezvětří

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
Modrásek lesní <i>Cyaniris semiargus</i>	1	ohrožený	Různé typy polopřirozených luk od mezofilních až po velmi vlhké, lemy rašelinišť, lesní paseky, otevřené okraje lesů i sušší násypy, příkopy a další biotopy liniového charakteru. Je vázáný hlavně na jetel luční (<i>Trifolium pratense</i>), j. prostřední (<i>T. medium</i>) a další druhy jetelů.
Modrásek očkovaný <i>Phengaris teleius</i>	1	ohrožený	Extenzivně využívané vlhké krvavcové louky se zachovalým vodním režimem, preferuje výslunná stanoviště chráněná před větrem. Živnou rostlinou je pouze krvavec toten (<i>Sanquisorba officinalis</i>).

Tab. 1: Přehled všech nalezených druhů na lokalitě a jejich početnost. Početnost dle následující škály: 1 = 1 kus, 2 < 5 ks, 3 < 10 ks, 4 < 20 ks, 5 < 50 ks, 6 < 100 ks, 7 > 1000 ks.

Rodové jméno	Druhové jméno	Početnost	České jméno
<i>Vanessa</i>	<i>atalanta</i>	1	Babočka admirál
<i>Aphantopus</i>	<i>hyperantus</i>	6	Okáč prosičkový
<i>Maniola</i>	<i>jurtina</i>	6	Okáč luční
<i>Inachis</i>	<i>io</i>	3	Babočka paví oko
<i>Araschnia</i>	<i>levana</i>	4	Babočka sítkovaná
<i>Thymelicus</i>	<i>lineola</i>	4	Soumračník čárečkovaný
<i>Vanessa</i>	<i>cardui</i>	1	Babočka bodláková
<i>Argynnis</i>	<i>aglaja</i>	4	Perleťovec velký
<i>Erebia</i>	<i>ligea</i>	4	Okáč černohnědý
<i>Polyommatus</i>	<i>amandus</i>	3	Modrásek ušlechtilý
<i>Brenthis</i>	<i>ino</i>	4	Perleťovec kopřivový
<i>Pieris</i>	<i>rapae</i>	3	Bělásek řepový
<i>Pieris</i>	<i>brassicae</i>	2	Bělásek zelný
<i>Argynnis</i>	<i>paphia</i>	2	Perleťovec stříbropásek
<i>Argynnis</i>	<i>adippe</i>	2	Perleťovec prostřední
<i>Gonepteryx</i>	<i>rhamni</i>	2	Žluťásek řešetlákový
<i>Thymelicus</i>	<i>sylvestris</i>	2	Soumračník metlicový
<i>Leptidea</i>	<i>juvernica / sinapis</i>	1	Bělásek luční / hrachorový
<i>Phengaris</i>	<i>teleius</i>	1	Modrásek očkovaný
<i>Cyaniris</i>	<i>semiargus</i>	1	Modrásek lesní

Bělásek zelný je dobře přizpůsoben životu v intenzivně obhospodařované krajině, je potenciálním škůdcem. Běláčka lučního a běláčka hrachorového lze bezpečně odlišit jen podle identifikace genitálií,

což při monitoringu nebylo provedeno. Nicméně bělásek luční je druhem vlhčích luk, břehů řek, květnatých mezofilních luk, naopak bělásek hrachorový preferuje suché křovinaté stráně, skalní lesostepi, výslunné paseky. Lze tedy předpokládat, že se jednalo spíše o bělásku lučního.

Žlutásek řešetlákový je všeobecně rozšířeným druhem, vyžaduje okraje listnatých, smíšených i jehličnatých lesů, pasek, lesní louky – vše s výskytem živné rostliny – řešetláku počistivého a krušiny olšové.

Modrásek ušlechtilý obývá květnaté pastviny a eutrofizované podhorské louky, vlhčí a chladnější luční biotopy včetně rašelinných luk. Živí se na vikvi ptačí (*Vicia craca*). Vyhovují mu dříve intenzivně obhospodařované, ale dnes již opuštěné vlhčí louky.

Babočka paví oko je rozšířeným a velmi hojným druhem, prakticky všudypřítomným v lesích, na lesních světlinách, loukách i zahradách, její živnou rostlinou je zejména kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*), popř. chmel otáčivý (*Humulus lupulus*). Na kopřivě dvoudomé se živí také babočka síťkovaná. Její první generace se vyhýbá intenzivně obhospodařovaným plochám, druhou generaci lze příležitostně potkat i na takových biotopech. Babočka bodláková je druh rozšířený a v některých letech hojný migrant, polyfág, který preferuje nelesní biotopy od nížin do hor. Poslední pozorovanou babočkou byla babočka admirál – druh, který můžeme potkat prakticky všude, včetně smrkových monokultur, zahrad i nejvyšších horských vrcholů. Jedná se o hojného migranta, který se u nás živí především na kopřivě dvoudomé (*Urtica dioica*) a k. žahavce (*Urtica urens*).

Perleťovec stříbropásek se živí na různých druzích violek. Jedná se o druh široce rozšířený po celém území, který vyhledává např. okraje lesů, lesní louky a světliny. Také druhý pozorovaný perleťovec, p. velký, je vázán na podobný biotop i živné rostliny. Oba druhy se často shromažďují na zdrojích nektaronosných bylin (pcháče apod.). Perleťovec kopřivový preferuje vlhké až zrašelinělé louky, často i zanedbané vlhké louky. V posledních dekádách se šíří.

Okáč prosíčekový i okáč luční osidlují různé typy luk, včetně lesních lemů, řídkých lesů a pasek a zahrad. Vzhledem k široké škále svých živných rostlin – různé druhy trav – nejsou ohroženi, nicméně i oni na loukách špatně snášejí celoplošnou dvojí seč. Okáč černohnědý osidluje světliny v horských lesích, paseky, lesní louky a živí se na řadě lesních travin, bezkolence (*Molinia* spp.), třtina (*Calamagrostis* spp.), kostřava (*Festuca* spp.) aj.

Soumračník čárečkovaný, náš nejběžnější soumračník, je motýl různých biotopů – okrajů polí, mezí, preferuje otevřenější biotopy. Naopak soumračník metlicový preferuje spíše zarostlejší stanoviště s vysokostébelnými porosty a větším podílem keřů. Živí se převážně na medynku vlnatém (*Holcus lanatus*), a m. měkkém (*H. mollis*). Soumračník rezavý je druhem rozličných biotopů, vázaným na různé druhy vysokých trav – strhy (*Dactylis* spp.), bezkolence (*Molinia* spp.), válečky (*Brachypodium* spp.), bojínky (*Phleum pratense*), ale i na třtinu křovištní (*Calamagrostis epigejos*).

Zásady managementu

Perleťovec prostřední vyžaduje vzhledem ke svým bionomickým požadavkům (viz výše) permanentní raně sukcesní plochy vedle vzrostlé stromové vegetace. Vhodná je obnova výmladkového hospodářství, případně obnova lesní pastvy či řízené požáry.

Modrásek lesní – prodělal drastický úbytek během 70. a 80. let 20. let při „melioračním šílenství“. Management pro tento druh by měl spočívat v tradičním obhospodařování a bránění sukcesním změnám: odstraňování dřevin, příležitostná extenzivní pastva několika kusů skotu nebo rotační mozaikovitě sečení, a především zrušení všech melioračních drenáží.

Modrásek očkovaný (*Ph. teleius*) ve zkratce

Vyžaduje členitější mikrostanoiviště, což bylo typické pro jednosečné, ručně kosené louky. Toto určuje jeho úzká vazba na hostitelského mravence *Myrmica scabrinodis*, který nedokáže žít v trvale zamokřených depresích ani na rovném povrchu strojově sečených luk. Kosení luk je nutné provádět mozaikovitě (nejlépe ručně), mimo letové období modrásků rodu *Maculinea* (*Phengaris*) – buď do 10. června nebo po 10. září. Tam, kde není možné zajistit optimální způsob hospodaření pro celou lokalitu, je vhodné přikročit i k rozdělení území na několik částí obhospodařovaných obrok.

Modrásek očkovaný (*Ph. teleius*) podrobně - převzato z Plánu managementu druhu Modrásek očkovaný (*Phengaris teleius*) – Laštůvka a Uříčář, 2013

Management stanovišť musí vycházet z poznatků o způsobu života, vlastnosti populací a ekologických nárocích. Základní fakta shrnují např. Elmes & Thomas (1992) (viz též Wynhoff, 2001 a Thomas & Elmes, 2001, v naší literatuře Beneš et al., 2002, Marhoul & Turoňová, 2008), kteří současně upozorňují na to, že před zahájením jakékoli „péče“ a zásahů je nutné posoudit vhodnost či nevhodnost stávajícího obhospodařování, zjistit hustotu druhu, podchytit společenstvo a početnost mravenců a početnost hostitelské rostliny. Cílem není dosáhnout maximální početnosti motýla, ale udržitelnost jeho populace při zachování prosperity hostitelských rostlin, mravenců a dalších organismů na stanovišti. Zásahy je nutné aplikovat mozaikovitě, zvláště v případech, kdy může být management jednotlivých složek (rostlina – mravenec – modrásek) ve vzájemném konfliktu.

Figurny-Puchalska et al. (2000) zjistili nižší heterozygotnost populací *Ph. teleius* oproti *Ph. nausithous*. To znamená, že *Ph. teleius* v důsledku menší pohyblivosti je citlivější na izolaci populací, při malém počtu jedinců může snáze dojít ke genetické degradaci a genetickému driftu. Druh je tak citlivější na fragmentaci populací a tím i více ohrožen než *Ph. nausithous*. Proto je nutné chránit *Ph. teleius* a provádět vhodný management stanovišť v rozsáhlejších územích při celkově vyšším počtu jedinců. Stejně tak možnost malého počtu housenek v jediném mraveništi klade vyšší nároky na hustotu mravenišť než u *Ph. nausithous*. Hustota mravenišť by neměla být nižší než 0,3-0,5 na čtvereční metr. *Ph. teleius* preferuje při kladení nižší porost hostitelských rostlin, proto není zásadněji postižen jarním kosením. Častý společný výskyt *Ph. teleius* s *Ph. nausithous* s poněkud odlišnými nároky na výšku porostu vede k nutnosti mozaikovitěho kosení - např. část plochy na podzim, část na jaře, příp. může být kosení prováděno každým druhým nebo až třetím rokem. Jsou-li koseny louky v sousedství, v dosahu přeletu jedinců (tj. řádově ve vzdálenosti do stovek metrů), pak je nutno opět zásah časově rozrůznit. Přelety jedinců mezi populacemi je vhodné usnadnit vhodnou úpravou a managementem porostů (tvorba průletových koridorů apod.). V každém případě nesmí být kosení prováděno na větší části obývaného stanoviště zhruba po polovině června, aby do doby letu dosáhly hostitelské rostliny požadované výšky a rozkvetly. Kosení v průběhu letu dospělců (červenec, srpen) je vyloučeno. Nevhodné je mechanizované celoplošné kosení, při kterém dochází k homogenizaci stanoviště, zapojení drnu a omezení existenčních možností mravenců. Podzimní seč poté, kdy housenky modrásků opustily rostliny, sice modráskům neškodí, ale obvykle není nutná a v úvahu připadá na místech s hrozícím zarůstáním nežádoucí vegetací. Prováděné zásahy musí vést k maximální heterogenitě stanoviště, aby bylo zajištěno přežití mravenců i celého souboru dalších lučních organismů. Kosené pásy by měly být nepravidelné, neměly by být širší než 4-6 m a neměly by zahrnovat stejný typ porostu. Nepřipadá v úvahu odvodnění, zalesnění stanoviště.

Při konkrétním managementu je nutné respektovat následující zásady:

- před jakoukoliv změnou managementu je nutné se seznámit se stavem lokality, posoudit četnost motýla a přesně znát stávající management, zejména jeho časové rozvrstvení - změny nelze stanovit bez terénní znalosti od „zeleného stolu“
- zajistit nabídku květních hlávek a jejich optimální zralost v době letu motýla a umožnit housenkám dokončit žír - nekosit louky od konce června až do konce srpna
- ideální je louku pásovitě pokosit koncem června a ponechané pásy podle potřeby dokosit na podzim
- stejným managementem na vhodných (totenových) lukách v sousedství umožnit další rozšíření druhu a genetické propojení sousedních populací.

ZDROJE

- zejména www.lepidoptera.cz
- BENEŠ J., KONVIČKA M., DVOŘÁK J., FRIC Z., HAVELDA Z., PAVLÍČKO A., VRABEC V. & WEIDENHOFFER Z. (EDS) 2002: Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I., II. SOM, Praha, 857 S.
- ELMES G. W. & THOMAS J. A. 1992: Complexity of species conservation in managed habitats: interaction between Maculinea butterflies and their hosts. *Biodiversity and Conservation*, 1: 155-169.

- FIGURNY E. & WOYCIECHOWSKI M. 1998: Flowerhead selection for oviposition by females of the sympatric butterfly species *Maculinea teleius* and *M. nausithous* (Lepidoptera: Lycaenidae). *Entomol. Gener.*, 23(3): 215-222.
- KŘENOVÁ Z. & LEPŠ J. 1996: Regeneration of a gentiana pneumonanthe population in an oligotrophic meadow. *J. Veget. Sci.*, 7: 107-112.
- MARHOUL P. & TUROŇOVÁ D. 2008: Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000. AOPK ČR, Praha, 164 s.
- WYNHOFF I. 2001: A home on foreign meadows: the reintroduction of two *Maculinea* butterfly species. Wageningen Agricultural University, 236 s.
- THOMAS J. A. & ELMES G. W. 2001: Food-plant niche selection rather than the presence of ant nests explains oviposition patterns in the myrmecophilous butterfly genus *Maculinea*. *Proc. R. Soc. Lond. B*, 268: 471-477.